

Synteza końcowa procesu synodalnego w Szkocji

For a synodal Church
communion | participation | mission

złożony przez
Konferencja Biskupów Szkocji

1. WPROWADZENIE: WYRUSZENIE W DROGĘ SYNODALNĄ

W odpowiedzi na *Vademecum* wysłane do Kościołów w czerwcu 2021 roku, każda diecezja w Szkocji została poproszona o wyznaczenie księdza i osoby świeckiej jako głównych koordynatorów dla swojej diecezji. Zasugerowano, że osoba świecka powinna być kobietą oraz że powinna powstać podstawowa grupa robocza dla każdej diecezji. W małych diecezjach wystarczyło mieć tylko dwóch przedstawicieli. Warsztaty szkoleniowe, w których uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z proponowaną metodologią procesu, zostały zaproponowane księżom niektórych diecezji oraz kontaktom parafialnym. Chociaż uczestnictwo twarzą w twarz na tym wczesnym etapie było pożądane, ze względu na pandemię nie zawsze było możliwe. Duża część początkowej pracy w diecezjach została przeprowadzona online ze względu na pojawienie się wariantu Omicron w Szkocji w grudniu 2021 roku. W tym sensie istniało prawdziwe opóźnienie w tym, co można było osiągnąć przed lutym 2022 roku, kiedy to zaczęto znosić ograniczenia dotyczące zgromadzeń w pomieszczeniach. Mimo że innowacje i wykorzystanie technologii internetowej zostały przyjęte w całym procesie, nie mogły one zastąpić potrzeby gromadzenia się na osobiste spotkanie i modlitwę. Po zniesieniu ograniczeń w marcu 2022 r., większość diecezji starała się wnieść elektroniczne ustalenia do stołu podczas spotkań parafialnych, a następnie diecezjalnych. Byliśmy zatem bardzo wdzięczni za przedłużenie procesu synodalnego od kwietnia do sierpnia 2022 r., aby umożliwić te rozważania.

Aby pomóc diecezjom we wstępnych rozważaniach, Konferencja zorganizowała w lutym 2022 r. kolokwium online z udziałem prelegentów ze Szkocji, Włoch, Anglii i USA. Kardynał Grech wygłosił przemówienie przewodnie. To wydarzenie dało dobre wprowadzenie i fundament do nadziei i aspiracji procesu synodalnego dla Kościołów lokalnych i powszechnych. Sekretariat Generalny Konferencji zorganizował w lutym spotkanie z przedstawicielami diecezji, aby ocenić postępy każdej z nich i podzielić się pomysłami. Można powiedzieć, że niektóre diecezje przyjęły proces synodalny w znacznie szybszym tempie niż inne, dlatego spotkanie to dało możliwość diecezjom podzielenia się zasobami. Jednym ze szczególnych materiałów, który był szeroko wykorzystywany był kwestionariusz z diecezji Galloway podsumowujący główne punkty *Vademecum* i podkreślający potrzebę wyrażenia odpowiedzi w duchu komunii, uczestnictwa i misji. Innymi słowy, proces synodalny nie powinien być tylko listą skarg czy negatywnej krytyki.

ale raczej sposób "robienia Kościoła", który ma wspólną wizję, inspirowaną przez Ducha Świętego.

Jako Kościół tylko jedna z naszych diecezji przeprowadziła w ostatnich latach Synod, była to diecezja Paisley. Zakończył się on w 2017 roku i koncentrował się na temacie "Nowa ewangelizacja i rola świeckich". Tamten proces rozpoczął się od przygotowania duchowego, katechetycznego i formacyjnego. Znajduje to odzwierciedlenie w obecnym procesie synodalnym i rzeczywiście każda diecezja w Szkocji podkreślała potrzebę, aby każda parafia zgromadziła się na modlitwie, zwykle przed Najświętszym Sakramentem i/lub z *Lectio Divina*, zanim jakiegokolwiek dyskusje miały miejsce w środowisku parafialnym.

Poza bardziej formalnymi spotkaniami z wiernymi w parafiach, każda diecezja zachęcała do dotarcia do osób, które zraziły się do Kościoła. Odbywało się to głównie za pomocą kwestionariuszy internetowych, w których zapraszano wszystkich do podzielenia się swoim doświadczeniem Kościoła, a także podłożem ich oddalenia od Kościoła, czy to z powodów osobistych, czy też bardziej instytucjonalnych. Podjęto wysiłki, aby zaangażować się duszpastersko w różne wymiary życia kościelnego w Szkocji poza granicami diecezji i parafii. Nasz główny kapelan więzienny zorganizował serię małych spotkań w więzieniach. Szkocka Służba Edukacji Katolickiej promowała proces synodalny we wszystkich naszych szkołach wśród nauczycieli i uczniów i otrzymaliśmy wiele odpowiedzi ze szkół. Stowarzyszenia katolickie również zostały zaproszone do składania wniosków. SCIAF, który jest główną agencją rozwoju zagranicznego w Szkocji, również przedstawił swoją odpowiedź. Ponadto otrzymaliśmy wkład od innych kościołów chrześcijańskich i grup wyznaniowych, w tym członków wiary żydowskiej i przyjaciół z wyznania bahai, muzułmanów, hinduistów i sikhów.

Wielu wydawało się początkowo, że rozpoczęcie procesu synodalnego w czasie pandemii nie jest najbardziej sprzyjającym momentem na podjęcie takiego kamienia milowego w życiu Kościoła. Jednak w syntezach diecezjalnych tego etapu procesu synodalnego można było dostrzec w doświadczeniu Pandemii pierwsze pędy nowego życia kościelnego. Wiele parafii i wspólnot, niezdolnych do osobistego wspólnego celebrowania Mszy św. i sakramentów, odkryło nowe sposoby bycia parafią, czy to w celebracjach internetowych, czy to w docieraniu do najsłabszych członków swoich wspólnot, prowadzeniu banków żywności itp. Ponadto, po raz pierwszy nowi wolontariusze zaangażowali się w codzienne życie parafii. W wielu parafiach wprowadzono nową posługę powitania. Życie parafialne, choć osłabione brakiem Liturgii

celebracje sakramentalne, dostarczyły alternatywnego sposobu "bycia" i "robienia" Kościoła. Stanowiłyby to solidny fundament dla procesu synodalnego, szansę, a nie wyzwanie nie do pokonania.

2. WYKONYWANIE SYNODALNOŚCI: KOMUNIA, UCZESTNICTWO I MISJA

Vademecum zaproponowało, aby trzema głównymi elementami kształtującymi proces synodalny były: komunია, uczestnictwo i misja. Dlatego też ostateczna synteza Kościoła katolickiego w Szkocji przedstawia swoje ustalenia według tych trzech wymiarów życia kościelnego. Komunia wyraża główne tematy zidentyfikowane przez każdą diecezję - wspólne troski. Uczestnictwo skupi się na szczególnym wkładzie diecezji, stowarzyszenia lub osoby, która wyróżnia się inspiracją i oryginalnością lub krytycznym myśleniem. Misja nakreśli różne propozycje każdej diecezji, aby budować na fundamentach procesu synodalnego.

3. COMMUNION

3.1 Uwagi ogólne dotyczące sugestii Urzędu Synodalnego

Przed wszystkim proces synodalny był ceniony za swoją pokorną i refleksyjną metodologię. Nie tylko słuchanie, ale i słyszenie głosów wszystkich. Uczenie się na głosach naszych przodków, a także przewidywanie głosów przyszłości. W przeszłości Kościół często nie był dobry w słuchaniu społeczeństwa i swoich własnych członków. Czasami język synodalny nie był jasny ani pomocny. Istniały pewne obawy, że "inkluzywność" nie powinna być definiowana przez świecką narrację. Jako Kościół mamy własną narrację i tradycję, które dostarczają nam bogatych zasobów do zrozumienia i zaangażowania się we współczesny język i jego założenia. To, co było widoczne podczas konsultacji, to nadrzędna miłość do Kościoła, pomimo jego słabości. Kryzys związany z nadużyciami wciąż boli wszystkich wiernych, a zwłaszcza tych, którzy przeżyli nadużycia i ich rodziny. Jednakże, kontynuując starania o większą odpowiedzialność i

Przezroczystość, w diecezjach uznano, że Kościół w Szkocji zaczął słyszeć krzyk niesprawiedliwości i krzywdy i podejmuje wysiłki, aby zabandażować rany, a co ważniejsze, aby iść naprzód w uzdrawianiu.

3.2 Celebrowanie Świętej Eucharystii, Słowa Bożego i sakramentów

Lud Boży potrzebuje być karmiony. W centrum naszej wiary katolickiej są sakramenty, przede wszystkim Święta Eucharystia. We wszystkich diecezjach dało się odczuć pragnienie mile widzianej posługi, wysokiej jakości liturgii, dobrego przepowiadania, muzyki liturgicznej i udziału świeckich w rolach liturgicznych. Podkreślając wyjątkowość reform Soboru Watykańskiego II i odprawiania Mszy św. w języku angielskim, wszystkie diecezje, z wyjątkiem jednej, były otwarte na odprawianie Mszy św. w innych rytach, jeśli jest to możliwe i praktyczne. Prośba o takie celebacje pochodziła z mniejszości głosów. Aby wszyscy mogli bardziej docenić Mszę Świętą, potrzebna jest formacja liturgiczna zarówno dla świeckich, jak i dla duchownych, ponieważ liturgia nie należy do duchowieństwa, ale do całego Ludu Bożego.

Pojawiła się tęsknota za tym, aby Eucharystia bardziej włączała tych, którzy tradycyjnie uważani byli za wykluczonych, aby była postrzegana jako środek zaradczy, a nie nagroda, aby Eucharystia stała się ciągłym doświadczeniem w ich drodze wiary i dojrzewania duchowego. Jako Kościół pragniemy przyjąć tych, którzy są rozwiedzeni, tych, którzy dokonali aborcji; tych o odmiennej orientacji seksualnej, tych, którym brakuje wewnętrznego przekonania, by uświadomić sobie, że mają wiarę. Żaden nie może być pominięty. Kościół dociera do wszystkich.

3.3 Docenianie duchownych i świeckich

Ogólnie rzecz biorąc, członkowie wiernych świeckich są głęboko wdzięczni i wspierają duchowieństwo. Uznano, że duchowieństwo powinno być uwolnione od obciążeń administracyjnych życia parafialnego, aby mogło skoncentrować się na opiece sakramentalnej i duszpasterskiej. Uznano, że charakter i przywództwo proboszcza ma zasadnicze znaczenie dla wzrostu parafii w wierze. Szkolenie seminaryjne powinno pomóc księżom w byciu liderami "z zapachem owiec". Niektórzy sugerowali, że skoro istnieje potrzeba większej liczby kapłanów, to należy rozważyć wprowadzenie księży żonatych i wyświęcanie kobiet. Inni uważali to dążenie za szybkie rozwiązanie, które nie odpowiada odpowiednio na głęboki

kryzys powołań w naszym Kościele.

społeczeństwa ani nie odzwierciedlają uzupełniających się darów i talentów kobiet i mężczyzn. Równość nie oznacza robienia tego samego. Klerykalizacja świeckich była realną obawą wyrażaną przez niektóre głosy.

We wszystkich diecezjach panował jednomyślny pogląd, że świeccy powinni otrzymać znacznie większą odpowiedzialność na wszystkich szczeblach Kościoła. Zostało to wyrażone jako współodpowiedzialność, współdziałanie w zarządzaniu Kościołem. Struktura, która nie jest ani zdominowana przez mężczyzn, ani autorytarna. Należy wspierać kapłański, proroczy i królewski charakter każdego członka Kościoła. Wymaga to formacji podobnej do czterech wymiarów formacji seminaryjnej, czyli formacji duchowej/liturgicznej, pastoralnej, intelektualnej i ludzkiej. Uznano, że dla tego projektu potrzebne będą znaczne inwestycje.

3.4 Uznanie roli kobiet

Podczas gdy każda diecezja uznawała i celebrowała wkład kobiet w Kościół, istniała powszechna zgoda, że kobiety muszą mieć większy głos w Kościele. Chociaż niewielka liczba kobiet zakonnych nadal pełni nieocenioną posługę w niektórych diecezjach, to jednak, biorąc pod uwagę spadek liczby kobiet zakonnych, kobiety świeckie muszą teraz zająć swoje miejsce, dzieląc współodpowiedzialność za Kościół, angażując się w podejmowanie decyzji, a nawet w kształcenie seminaryjne. Niektóre diecezje już rozpoczęły ten proces sprawiedliwego partnerstwa. Kultura podejmowania decyzji musi się zmienić. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w każdej parafii poprzez wprowadzenie obowiązku utworzenia rady parafialnej/duszpasterskiej z udziałem kobiet i mężczyzn. Świeccy muszą zostać upoważnieni.

3.5 Dotarcie do młodzieży i osób z marginesu społecznego

Prawdziwy niepokój wzbudziła nieobecność młodych ludzi w wielu parafiach. Pomimo wielkich wysiłków naszych szkół katolickich i ich udziału w procesie synodalnym, było jasne, że wielu młodych ludzi, pod wpływem w pewnym stopniu naszego zsekularyzowanego społeczeństwa, uważa Kościół za hipokrytę. Wielu młodych ludzi było pod wrażeniem nauki społecznej Kościoła, jego wychodzenia do ubogich, jego wezwania do sprawiedliwości społecznej i troski o innych i środowisko. W dziedzinie seksualności i

moralności seksualnej należy uczynić więcej, aby przedstawić wizję osoby ludzkiej i relacji międzyludzkich, która przeciwstawi się świeckiemu programowi indywidualizmu, aby wyrazić piękno miłości małżeńskiej i rodziny, macierzyństwa i miłości do Boga.

ojcostwo, bez potępiania tych, którzy czują, że mają trudności z osiągnięciem ideału, czy to tych, którzy ucierpieli w rozbitych małżeństwach, czy tych, którzy żyją w związkach tej samej płci. Kościół musi być postrzegany jako przyjmujący wszystkie swoje dzieci, zwłaszcza te z marginesu, aby ich słuchać i im towarzyszyć. Nikt nie jest wyłączony z miłości i miłosierdzia Boga. Większość diecezji poparła większe inwestycje w katechezę i edukację religijną zarówno na poziomie parafii, jak i szkół. Wszystkie diecezje pragnęły wzmocnić więzi między parafiami, szkołami i rodzinami. Obejmuje to wsparcie dla rodziców, aby mogli przekazywać wiarę swoim dzieciom. Zasugerowano, że młodzi ludzie muszą "być" Kościołem, a nie tylko "robić" Kościół - tzn. angażować się w działania społeczne. Trzeba zaangażować młodych ludzi w liturgię, w modlitwę, w rekolekcje, by dzielić z nimi doświadczenie religijne. Jest to szczególnie ważne w tych częściach kraju, gdzie nie ma szkół katolickich.

3.6 Przekazywanie wiadomości

Wszystkie diecezje krytkowały brak skutecznej strategii komunikacyjnej dla Kościoła na poziomie lokalnym i krajowym. Negatywne postrzeganie Kościoła, do którego zachęcają świeckie media, nie jest rozwiązywane z powodu naszej własnej niezdolności do skutecznego przekazywania Dobrej Nowiny. W parafiach i diecezjach oraz na poziomie krajowym istnieje wiele inicjatyw inspirowanych wiarą, o których nie mówi się ani nie nagłaśnia. Należy wykorzystać media społecznościowe. Wielu katolikom brakuje pewności siebie, aby wypowiadać się w naszym społeczeństwie z powodu braku formacji, braku tożsamości i negatywnej krytyki Kościoła. Kościół musi zaszcześcić zaufanie we wszystkich wiernych i dać im głos wewnątrz i na zewnątrz Kościoła. W dzisiejszych czasach na rodziny wywierana jest duża presja, aby dostosować się do wymagań współczesnego życia, co powoduje brak czasu na uczestnictwo w życiu Kościoła. Poprzez dobrą komunikację i środki społecznego przekazu, Kościół może zrobić więcej, aby dotrzeć do tych rodzin i zaprosić je do pełniejszego uczestnictwa w życiu Kościoła.

Podkreślono również znaczenie komunikacji w odniesieniu do parafii dzielących się zasobami. Jednym z owoców procesu synodalnego jest większa współpraca między diecezjami oraz między parafiami na poziomie dekanatu. Mile widziana byłaby większa liczba wspólnych posług.

3.7 Wspieranie stosunków ekumenicznych i międzyreligijnych

Bez wyjątku każda diecezja jest już zaangażowana w działalność ekumeniczną, choć na poziomie lokalnych parafii może to być zmienne. Istniała otwartość na dążenie do większego zrozumienia z innymi Kościołami i innymi wyznaniem, uznając potężne świadectwo Kościołów zjednoczonych jako jeden głos, a także wzajemne relacje z innymi wspólnotami wyznaniowymi. W kwestii dzielenia się Komunią Świętą wyrażono obawę, że teologia ograniczająca dzielenie się Komunią Świętą nie została wyrażona jasno. Zaproponowano, aby rozważyć inne uroczystości międzywyznaniowe.

4. UCZESTNICTWO

Propozycje diecezjalne

Podczas gdy diecezje Kościoła w Szkocji były jednomyślne w wielu aspektach procesu synodalnego, przedstawiły również propozycje, które odzwierciedlają specyfikę każdej diecezji i jej obecną sytuację. Poniższa lista przedstawia konkretne sugestie poszczególnych diecezji, które oferują inną perspektywę na Proces Synodalny.

4.1 Archidiecezja Glasgow zapytała o czas, w którym powinno się przyjmować sakramenty, zwłaszcza w związku z dostrzegalnym brakiem sakramentu dla młodych dorosłych. Ponadto należy zastanowić się nad wartością Sakramentu Pojednania z lepszym zrozumieniem jego wartości dla jednostki i społeczeństwa.

4.2 Archidiecezja St Andrews i Edynburga zwróciła uwagę na przepaść między katolikami po Soborze Watykańskim II a dzisiejszymi młodymi katolikami.

4.3 Diecezja Galloway podkreśliła różne potrzeby Kościoła na terenach wiejskich i miejskich. Jeśli chodzi o docieranie do młodych ludzi, przewiduje się relacje mentorskie pomiędzy starszymi i młodszymi parafianami w parafiach.

4.4 Diecezja Motherwell pragnie Kościoła, który z lęklivego może stać się nieustraszoney w głoszeniu przesłania Ewangelii - inwestując w młodzież, edukację religijną, inwestując w świeckich i komunikację. Z tego musi wypłynąć nowy sposób życia i pracy jako Kościół.

4.5 Diecezja Argyll i Wysp chciałaby więcej wydarzeń zmieniających wiarę - doświadczeń religijnych. Domagano się większej przejrzystości w radzeniu sobie z kryzysem nadużyć. Podobnie jak w innych diecezjach wspomniano o skandalu związanym z nadużyciami. Jednak większa przejrzystość została uznana za pomocną i
Proces Prawdy i Pojednania jedna propozycja.

4.6 Diecezja Paisley zaproponowała ponowne przemyślenie kwestii sakramentalnej praktyki spowiedzi.

W parafiach powinna być dokonywana regularna ocena praktyki duszpasterskiej. Świeccy mogliby być włączeni w wybór biskupów. Należy zaplanować strategię komunikacji zarówno wewnątrz Kościoła, jak i w świecie.

4.7 Diecezja Aberdeen chciała budować relacje w ramach wspólnot parafialnych, a w szczególności znaleźć sposoby dotarcia do rodzin. Mają również nadzieję na zbadanie sposobów współpracy parafii w zakresie duszpasterstwa młodzieży, aby lepiej zaspokoić potrzeby młodych ludzi w diecezji i zaproponowali synod młodzieżowy.

4.8 Diecezja Dunkeld domagała się bardziej uwzględniającego płeć języka w liturgii, większej odpowiedzialności za finanse oraz pogłębionej katechezy na temat roli Ducha Świętego w Kościele.

5. MISJA

5.1 Korzystanie z doświadczenia synodalnego

Ostatnim aspektem procesu synodalnego jest Misja. Dokąd zmierzamy? W oczekiwaniu na kolejny etap procesu synodalnego - etap kontynentalny - wszystkie diecezje przedstawiły sugestie, w jaki sposób mogą rozwinąć pierwszy etap synodalności w parafiach i diecezjach. Przede wszystkim diecezje i parafie chcą promować Kościół przyjazny dla tych, którzy uważają, że są na marginesie lub

odrzuconych przez Kościół. Większość diecezji została uświadomiona o głębi talentów już dostępnych w ich parafiach. Konieczne jest wspieranie tych charyzmatów. Potrzebne jest bardziej skoordynowane podejście, aby włączyć młodych ludzi do Kościoła lokalnego i dać im głos. Konieczne są inwestycje w kształcenie i formację świeckich oraz zachęcanie ich do wykorzystania swoich darów w służbie Kościoła. Regularne sesje słuchania, podobne do procesu synodalnego, powinny być zakorzenione w praktyce duszpasterskiej, zwłaszcza poprzez struktury parafialne. Należy wzmocnić edukację religijną i związek między parafiami i szkołami. Istnieje przekonanie, że nie jeden plan pasuje do wszystkich parafii. Z zadowoleniem przyjęto większą świadomość Wołania Ubogich i Wołania Ziemi. Zaangażowanie w społeczeństwo jest relacją dwukierunkową. Wspieranie ubogich, szczególnie w obecnym czasie inflacji i rosnących cen, poprzez parafie, SVP i banki żywności powinno być priorytetem. Jedna z diecezji szacuje, że jedna czwarta wszystkich katolików w diecezji odpowiedziała na wezwanie synodalne i to daje wielką nadzieję na przyszłość.

6. Wniosek

Kościół w Szkocji musi być odnowiony *intra ecclesia*, wewnątrz siebie, ale zawsze świadomy swojego wyjścia do świata i do społeczeństwa obywatelskiego, nawet gdy podstawowe wartości chrześcijańskie są odrzucane. W dialogu między Kościołem a społeczeństwem pojawia się czasem niepewność co do tego, co Duch Święty mówi do Kościoła poprzez zmiany w społeczeństwie i co Kościół ma do zaoferowania światu. Kryzys związany z nadużyciami i wrogie raporty na temat Kościoła pogłębiły brak zaufania ludzi do rozmów o sprawach wiary i zniszczyły zaufanie do hierarchii. Musimy znaleźć nowe sposoby wyrażania naszej wiary bez strachu, ale ze współczuciem i miłosierdziem. Proces synodalny zasiał ziarna nadziei w sercach wiernych i w Kościele w Szkocji. Modlimy się o jej wzrost i spełnienie, gdy wchodzimy w kolejną fazę procesu synodalnego, aby Kościół mógł nadal wzrastać jako troskliwa matka i wspólnota nadziei.

7. DODATEK: Wnioski złożone bezpośrednio do Konferencji Episkopatu Szkocji

Konferencja Episkopatu otrzymała pięć zgłoszeń, które zostały wymienione poniżej. Wyrażają one szczególne podejście do procesu synodalnego i są znakami nieocenionego uczestnictwa w życiu Kościoła w Szkocji.

7.1 Szkocka Służba Więzienna Główny katolicki kapelan Szkockiej Służby Więziennej podkreślił inkluzywność kapelanów katolickich w systemie penitencjarnym. Synodalność, podobnie jak możliwość dialogu z osobami w więzieniu, prowadzi do spotkania i często do doświadczenia religijnego. Sprawiedliwość naprawcza i szukanie przebaczenia inspirowane jest dzieleniem się wiarą. Współpraca z innymi przedstawicielami Kościoła i osobami innych wyznań wyraża się poprzez przyjaźń i wzajemne uznanie. Kościół mógłby być bardziej zaangażowany w uwalnianie i rehabilitację osób w społeczności.

7.2 Scottish Laity Network Choć nie była oficjalną grupą w ramach Kościoła w Szkocji, to jednak współgrała z obradami diecezji, przede wszystkim w Zachęcając Kościół do kontynuowania dyskusji synodalnych i dokonywania ciągłej oceny procesu synodalnego. Poproszono również o powołanie Rad Parafialnych w każdej parafii na podstawie planu duszpasterskiego, który nie jest zależny wyłącznie od umysłu proboszcza. Rozumienie przez Sieć posługi i inkluzywności różniło się nieco od wniosków diecezjalnych. Idea "Roku Przebaczenia i Powitania" była cennym spostrzeżeniem i wkładem w proces synodalny. Tak samo troska o wizję *Laudato si*, aby usłyszeć wołanie ziemi i wołanie ubogich, jest zgodna z krajowym procesem synodalnym. Inne troski dotyczące celebracji i przyjmowania Świętej Eucharystii, kryzysu związanego z nadużyciami oraz współpracy z innymi Kościołami i grupami wyznaniowymi odzwierciedlają wnioski krajowego procesu synodalnego.

7.3 Dialog Międzyreligijny Rozmowy synodalne prowadzone były przez *Komitet ds. Dialogu Międzyreligijnego* z przedstawicielami wyznań: żydowskiego, muzułmańskiego, bahai, hinduistycznego i sikhijskiego. Tam

było prawdziwym uznaniem dla pracy wykonywanej przez sekretarkę s. Isabel Smyth i inicjatyw podejmowanych przez Kościół katolicki w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Ponadto uczestnicy byli wdzięczni papieżowi Franciszkowi za jego miłość do ludzkości i świadectwo dialogu międzyreligijnego. Na poziomie lokalnym pożądanym był większy udział proboszczów i parafii, aby uznać wspólne troski wszystkich grup religijnych, zwłaszcza młodzieży. Należy zachęcać do większej wiedzy i zrozumienia innych wyznań, a także do gotowości do wspólnej konfrontacji z palącymi kwestiami moralnymi naszych czasów. Podobnie należy przeciwstawić się krótkowzrocznemu spojrzeniu na wiarę wśród młodych członków wszystkich wyznań, jako reakcji na zsekularyzowane społeczeństwo. Warto byłoby zaprosić więcej młodych ludzi do udziału w rozmowach międzyreligijnych i do częstszego wspólnego obchodzenia świąt poszczególnych grup wyznaniowych.

7.4 Niepłodność W p ł y n ę ł o zgłoszenie od kobiety reprezentującej trudną sytuację niepłodnych par i promującej podejście *NaPro* do niepłodności. Bardzo mocno podkreśliła ona m.in.

Kościół, księża i świeccy bardziej wspierają tych, którzy nie mogą mieć dzieci. Zgłoszono wiele innych uwag, odzwierciedlających diecezjalne obawy związane z krajowym procesem synodalnym.

7.5 Christian Network Against Caste Discrimination CNACD ma swoją bazę w jezuickiej parafii w Glasgow. Zgłoszenie odzwierciedlało uczucia uznania dla Kościoła w świecie

i we wspólnocie lokalnej, jak stwierdzono w dokumentach diecezjalnych. Podkreślono pozytywne doświadczenia związane z pandemią, polegające na solidarnej pomocy potrzebującym, ale także na wymianie informacji w Internecie oraz na tym, jak wiara była przeżywana w domu podczas zamknięcia. Wyrażono poważne zaniepokojenie niepowodzeniem Kościoła w Indiach w konfrontacji z dyskryminacją kastową, a także powściągliwością Kościoła w Wielkiej Brytanii w podnoszeniu świadomości na ten temat. Katolicy pochodzący z Azji Południowej i Europy Wschodniej zasługują na większą uwagę ze strony Kościoła w Wielkiej Brytanii. Przedłożenie wskazuje na potrzebę dotarcia przez Kościół do tych, którzy czują się zmarginalizowani.